

## **Nr 18**

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret; given Stockholms slott den 20 december 1957.*

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret.

**GUSTAF ADOLF**

*Ingvar Lindell*

**Förslag**  
till  
**Lag**  
**angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med**  
**särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret**

Härigenom förordnas, att lagen den 29 november 1946 med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret<sup>1</sup>, vilken lag enligt lag den 18 februari 1955 (nr 60) gäller till och med den 31 december 1958, skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1961.

<sup>1</sup> Senaste lydelse av 2 och 4 §§, se SFS 1952:78.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 december 1957.*

**Närvarande:**

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för försvars- och handelsdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lindell, fråga om *fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret*. Föredraganden anför följande.

Sedan 1946 års riksdag bifallit av Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret, utfärdade Kungl. Maj:t den 29 november 1946 lag i ämnet (nr 722), i det följande benämnd försvarsuppfinningslagen. I lagen, som ursprungligen gällde till och med den 31 december 1949 men vars giltighetstid senast genom lag den 18 februari 1955 (nr 60) förlängts till och med den 31 december 1958, har vissa ändringar vidtagits genom lag den 29 februari 1952 (nr 78).

Lagen innehåller bestämmelser om förbud mot uppfinnings offentliggörande (1—6 §§), om expropriation (7 §), om hemliga patent (8 och 9 §§) och om ersättning (10 §). Därjämte innehåller lagen i 11—14 §§ vissa bestämmelser om tystnadsplikt, straff för överträdelse av föreskrifterna i lagen m. m.

I lagens 2 § stadgas, att patentansökningar och därtill hörande handlingar skall av patentmyndigheten för granskning beträffande uppfinningarnas betydelse för rikets försvar hållas tillgängliga för myndighet som Konungen bestämmer (granskningsmyndigheten). Enligt kungörelse den 6 december 1946 (nr 764) skall en särskild nämnd (granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m.) vara granskningsmyndighet enligt lagen.

I skrivelse den 31 oktober 1957 har *granskningsnämnden* lämnat följande upplysningar om nämndens verksamhet under tiden den 1 juli 1954—den 30 juni 1957:

Antalet granskade ärenden utgör 689. Ingivna framställningar om tillstånd till yppande av uppfinning, vilka uppgått till 5, ha samtliga bifallits. I 29 fall har nämnden funnit anledning att besluta om uppfinnings hemlighållande och i 35 fall tillstyrkt framställning från vederbörande statsmyn-

dighet, att 7 § förordningen angående patent ej måtte tillämpas å ifrågavarande patentansökningar, d. v. s. att ansökningarna icke skulle kungöras. Under nämnda tid ha patentansökningar, som ingivits eller övertagits av statsmyndighet, resulterat i beviljandet av 31 hemliga patent. I 3 fall har nämnden funnit hemlighållandet av sådant patent ej längre erforderligt och underställt frågan Kungl. Maj:ts prövning.

Granskningsnämnden har i sin skrivelse därjämte anført, att nämnden för sin del finner de skäl, som föranlett lagens utfärdande, alltjämt äga giltighet och nämnden har därför föreslagit, att lagen måtte givas giltighet under en ny treårsperiod.

*Yttranden* över granskningsnämndens skrivelse har efter remiss avgivits av överbefälhavaren, försvarets civilförvaltning — som i ärendet samrätt med armétygförvaltningen, marinförvaltningen, flygförvaltningen, fortifikationsförvaltningen och försvarets forskningsanstalt — patent- och registreringsverket samt Sveriges industriförbund. I samtliga yttranden tillstyrkes granskningsnämndens förslag om förlängning av försvarsuppfinningslagen. *Överbefälhavaren* anför att de skäl, som föranlett lagens utfärdande, alltjämt äger giltighet med avseende på den materiella krigsberedskapen.

*Departementschefen.* Av granskningsnämndens skrivelse och yttrandena i ärendet framgår, att det föreligger behov av att förlänga försvarsuppfinningslagen. På grund härav vill jag förorda, att lagens giltighetstid förlänges med tre år.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom justitiedepartementet upprättats förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret.*

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget, av den lydelse bilaga<sup>1</sup> till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Lars Nordvall

<sup>1</sup> Denna bilaga, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här utslutits.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 16 december 1957.*

Närvarande:

justitieråden WALIN,  
SJÖWALL,  
HAGBERGH,  
regeringsrådet KLACKENBERG.

Enligt lagrådet den 11 december 1957 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 6 december 1957, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet Sten Rudholm.

*Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.*

Ur protokollet:

*Clas Amilon*

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 december 1957.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lindell, anmäler efter gemensamma beredning med cheferna för försvars- och handelsdepartementen lagrådets den 16 december 1957 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 6 december 1957 remitterade förslaget till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret* samt hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:  
*Gunnar Berg*